

MUĞAM ALƏMİ

7-Cİ BEYNƏLXALQ MUSIQİ FESTİVALI
17 -22 İYUN 2025

PROQRAM

Muğam Aləmi 2025

7-ci Beynəlxalq Musiqi Festivalı

17 – 22 iyun 2025

Son onilliklərdə Şərq xalqlarının ənənəvi musiqisini qorumaq və təbliğ etmək üçün global səylər arasında Azərbaycan muğamının əhəmiyyəti getdikcə daha çox vurğulanır. Mürəkkəb səs sistemlərə əsaslanan bu sənət incisi, dərin bədii dəyərə və mədəniyyətlərarası əhəmiyyətə malik bir musiqi ənənəsinin nümunəsidir. Onun UNESCO-nun Bəşəriyyətin Qeyri-Maddi Mədəni İrsinin Reprezentativ Siyahısına daxil edilməsi onun dünya qeyri-maddi irsinin mühüm tərkib hissəsi kimi statusunu təsdiqləyir.

Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə 2009-cu ilin mart ayında Bakıda keçirilən "Muğam Aləmi" Beynəlxalq Musiqi Festivalı muğam və əlaqəli maqam ənənələrinin öyrənilməsi və inkişafı üçün mühüm bir hadisə kimi özünü təsdiqlədi. Festivalın üç əsas məqsədi mövcuddur: bir-biri ilə əlaqəli musiqi formalarının müasir vəziyyəti haqqında məlumat toplamaq, regional və etnik musiqi mədəniyyətləri arasında tarixi əlaqələri bərpa etmək və bu ənənələrin icraçıları arasında aktiv yaradıcılıq dialoqunu asanlaşdırmaq.

Festivalın əvvəlki altı buraxılışı – 2009, 2011, 2013, 2015, 2018 və 2023-cü illərdə – müxtəlif regional ənənələri təmsil edən, həm tanınmış, həm də yaradıcı yoluna yeni qədəm qoyan musiqiçilər, bəstəkarlar, alimlər və mədəniyyət təbliğatçıları daxil olmaqla geniş bir iştirakçı icmasını bir araya gətirdi. VII "Muğam Aləmi" Beynəlxalq Musiqi Festivalı beləliklə, muğam və əlaqəli musiqi formalarının öyrənilməsi, qorunması və inkişafı üçün mühüm bir mərkəz kimi öz mövqeyini gücləndirir, global səviyyədə bilicilər və sənəti praktiki tərzdə yaşadanlar arasında ciddi intellektual və bədii mübadiləni təşviq edir, eyni zamanda canlı çıxışları ilə tamaşaçılara dərhal sevinc bəxş edir.

17 iyun 2025 — Çərşənbə axşamı

20:00 – 21:30 | Heydər Əliyev Sarayı

Açılış mərasimi — “Bayatı” konsert-tamaşa

“Səpələnmiş və toplanmış” — görkəmli Azərbaycan musiqi xadimi, bəstəkar və pedaqoq Üzeyir bəy Hacıbəylinin (1885-1948) mühüm metaforalarından biridir. XX əsrin əvvəlində o, məhz bu metaforadan istifadə edərək, Qərbi və Mərkəzi Asiyanın şifahi ənənəyə əsaslanan peşəkar musiqi ənənəsini altı tərəfli və on iki sütunlu bir saray şəklində təqdim etmişdir. Bu parlaq metafora böyük Səfiəddin Urməvinin adı ilə bağlıdır. Onun XIII əsrdən etibarən formalaşan musiqi-nəzəri irsi dünya musiqisi tarixində yeni bir dövrün əsasını qoymuşdur. Ü.Hacıbəylinin sözlərinə görə, Səfiəddin Urməvi tərəfindən yaradılmış musiqi sistemi sonradan ayrı-ayrı milli dövlətlərin məqam nəzəriyyələrinə parçalanmışdır. Lakin musiqinin özü müxtəlif dillərdə danışan, dünyanın ayrı-ayrı guşələrində yaşayan xalqları həmişə birləşdirmişdir.

Bayat makamı, özündə məkan və ev ideyasını ehtiva edən musiqi məqamı, konsertimizin mərkəzi mövzudur. Bu gün Bayatı dünya boyu səpələnmiş musiqi ənənələrini Azərbaycanda bir araya gətirir. Bayate-Türk, Bayate-Şiraz, Bayate-İsfahan, Bayate-Kürd — bunlar bu gün makam sənətinin palitrasında eşidəcəyimiz nümunələrin sadəcə kiçik bir hissəsidir. Ən qədim zamanlardan bəri bayat müxtəlif xalqların ənənəvi musiqisində səslənərək, coğrafi baxımdan bir-birindən uzaq musiqi ənənələrini — qərbdə Məğrib ölkələrindən başlayaraq şərqdə Monqolustanadək — bir araya gətirmişdir.

Coğrafi baxımdan Bayatın yolu Əlcəzair, Misir və Türkiyədən başlayır, İsrail və İran üzərindən Azərbaycana, Türkmənistana, Özbəkistana, Tacikistana qədər uzanır və oradan da Çinin şimal sərhədlərinə və Monqolustan çöllərinə gedib çıxır.

Bu məqam və onunla qohum olan digər məqamlar əsasında yaranmış melodiylar azan zamanı minarələrdən ucalır. Müsəlmanların yas mərasimlərində, Yom Kippur bayramında (yəni “Günahların Bağışlanması Günü”) sefardilərin ibadəti zamanı və şərq xristian kilsələrinin axşam ayinində də bu melodiylar səslənir. Eyni zamanda, bu melodiylar uzun hava janrında ifa olunur və İraq məqamı, muğam-dəstgah, avaz-dəstgah, maqom və muqam kimi janrların çoxhissəli kompozisiyalarında bölmələr şəklində yer alır.

İndi isə biz sizinlə birlikdə Heydər Əliyev Sarayının səhnəsində formaların, kompozisiyaların və interpretasiyaların bütün rəngarəngliyi içində səpələnmiş ənənələri bir araya gətirərək, valehedici bir səfərə başlayırıq.

Konsertin iştirakçıları:

Qoçaq Əsgərov və “Naz-nazı” muğam qrupu (Azərbaycan)

Malik Mansurov
İbrahim Cabbarov
Ramin Abdullayev

Abuzər Güləliyev
Nuray Babayeva-Novruzova
Elvin Novruzov

**Coşkun Karademir və Muhammed Ceylan (Türkiyə)
Əliəsgər Ərəbşahi və “Saadi” qrupu (İran)**

Hadi Hosseini
Rəşid Kakavand

Puyan Ataei
Payman Soltanabadi

Nissim Lugasi və qrupu (İsrail)

Qassus Ariel

Raba Yaniv

**Xalid Məhəmməd Əli (İraq / BƏƏ)
Makom Akademiyası (qrup, Tacikistan / Özbəkistan)**

İlyos Arabov
Nasimxon Muzaffarov
Fazilat Axmedova

Behruz Naimzoda
Ozodaxon Aşurova

Tamara Əlibakiyeva & Ədalət İssiyeva (Kanada / Qazaxıstan)

Abuzər Musaxanoğlu

Rajeş Şah (Hindistan)

Yaşar Hüseynov

**Urna Çahar-Tuğçi (Monqolustan)
İbn Baya Ansamblı (Mərakeş / İspaniya)**

Kalderon Eduardo Paniagua Qarsia
Sesar Karlos Karazo Xalon

Omar Metioui
Anass Belhaçemi

18 iyun 2025 — Çərşənbə

10:00 / Azərbaycan Milli Konservatoriyası

Beynəlxalq muğam ifaçıları müsabiqəsi: Püşkatma mərasimi

Müsabiqə iştirakçıları:

Mahir Quliyev (Azərbaycan)	Saud Bin Naif (Səudiyyə Ərəbistanı)
Duyğu Rüstəмова (Azərbaycan)	Mehmet Berkan Geçgen (Türkiyə)
Məftun Səfərli (Azərbaycan)	Iskandar Abdurashidov (Tacikistan)
Nuranə Tanıerverdiyeva (Azərbaycan)	Baxtovar Gafforov (Tacikistan)
Qətibə Salmanova (Azərbaycan)	Gulnoza Gaffori (Tacikistan)
Məhta Məhəmmədəlizadə Behnam (Azərbaycan)	Og'abek Akramov (Özbəkistan)
Mahir Hacıyev (Azərbaycan)	Mahliyo Norboyeva (Özbəkistan)
Kamal Şükürov (Azərbaycan)	Alibek Saparboyev (Özbəkistan)
Çinarə Ömərzadə (Azərbaycan)	G'anişer Nişinov (Özbəkistan)
Çingiz Ağazadə (Azərbaycan)	Gulorom Sulaymonova (Özbəkistan)
Elşad Şıxəliyev (Azərbaycan)	Farangiz Maxmudova (Özbəkistan)
Orxan Sultanlı (Azərbaycan)	Dilnoza Akbarova (Özbəkistan)
Nurəddin Tağıyev (Azərbaycan)	Toshtemur Shukurullayev (Özbəkistan)
Səbinə Ərəbli (Azərbaycan)	Əfqan İsgəndərov (Azərbaycan)
Nihad Kamilli (Azərbaycan)	Ugilkhan Suleymanova (Özbəkistan)
Setareh Ahmadi (İran)	Hamed Farmani (İran)
Reza Mohammadi (İran)	Jilizirehan Abulaiti (Çin/Sincan-Uyğur Muxtar Bölgəsi)
Araz Ghasemi (İran)	
Masoud Bahmannia (İran)	
Adeleh Bolandi (İran)	

Münsiflər heyəti:

Munojatxon Yo'lchiyeva (Özbəkistan)
Kamilə Dadaş-Zadə (Azərbaycan)
Sənubər Bağirova (Azərbaycan)
Michael Dreyer (Almaniya)
Mehmet Bitmez (Türkiyə)

11:00 / Azərbaycan Milli Konservatoriyası

Beynəlxalq muğam ifaçıları müsabiqəsi: I tur — Dinləmələr

12:00 / Azərbaycan Milli Konservatoriyası

Mühazirə: “Arxeomusiqişünaslıq”

Mühazirəçi: Richard Dambrill

14:00 / İçəri Şəhər

“Muğam Saati” — interaktiv səs performansı

Muğam Saati 1950-60-cı illərdə Azərbaycan Dövlət Radiosunda yayımlanan ikonik radio proqramından ilhamlanan instalyasiya və ifaçılıq layihəsidir. Həmin dövrdə əhali arasında son dərəcə məşhur olan ənənəvi musiqi yazılarının müntəzəm yayımlarını özündə əks etdirir. Həmin veriliş, şəhər və kəndlərin səs landşaftının özünəməxsus bir atributuna, bütöv bir nəslin həyat tərzinin ayrılmaz hissəsinə çevrilmişdi. Layihənin məqsədi o dövrün hər yerdə eşidilən, sirli şəkildə daim mövcud olan musiqi səsini yenidən canlandırmaqdır. Belə ki, evinizdə radio olmasa belə, ya dükanın açıq pəncərəsindən, ya da Abşeronun ucqar bir bağ evindən o verilişin səsləri qulağınıza çata bilər. Bu hissi bərpa etmək üçün, İçərişəhərin müxtəlif guşələrində, saat 14:00-dan 15:00-dək həmin radio proqramının yazıları müxtəlif cihazlardan səsləndiriləcək.

17:00 / AMEA Əlyazmalar İnstitutu

Əlyazma və sənədlər sərgisinin açılışı

20:00 / *Beynəlxalq Muğam Mərkəzi*

Azərbaycan muğamının ustad ifaçılarının konserti

Mənsur İbrahimov (Azərbaycan)

Elçin Həşimov
Elnur Əhmədov
Abuzər Güləliyev
Ramin abdullayev

Mələkxanım Eyyubova (Azərbaycan)

Gülyaz Məmmədova (Azərbaycan)
Gülyanaq Məmmədova (Azərbaycan)
Aqil Məlikov (Azərbaycan)

Altay Niftəliyev
Araz Ağaverdiyev
Abuzər Güləliyev
Ramin Abdullayev

19 iyun 2025 — Cümə axşamı

10:00 / Azərbaycan Milli Konservatoriyası

Beynəlxalq muğam ifaçıları müsabiqəsi: I tur — Dinləmələr

11:00 / Azərbaycan Milli Konservatoriyası

Beynəlxalq musiqişünaslıq simpoziumu — Açılış və Məruzələr

"Səfiyyəddin əl-Urməvinin Musiqi İrsi - Keçmişlə Müasirlik Arasında" adlı simpoziyum XIII-cü əsrin görkəmli musiqişünası, musiqiçisi və xəttatı Səfiyyəddin əl-Urməvinin həyatına və yaradıcılığına həsr olunmuşdur, onun həyatı və əsərləri musiqiyə olan sonsuz məhəbbətin və xidmətin parlaq nümunəsidir.

Simpoziyumun məqsədi Səfiyyəddin əl-Urməvinin elmi və yaradıcılıq irsini geniş əhatəli regionda, o cümlədən Azərbaycanda musiqi haqqında düşüncənin varisliyi kontekstində nəzərdən keçirməkdir. Eyni zamanda, əsas vəzifələrdən biri Səfiyyəddin əl-Urməvinin dövründən bu günədək elmi fikrin varislik xəttini izləməkdir. Simpoziyumun iştirakçıları Səfiyyəddin əl-Urməvinin irsini qədim zamanlardan müasir dövrədək musiqi düşüncəsi kontekstində nəzərdən keçirməyə dəvət olunurlar ki, onun nəzəriyyəsinin tədqiqinə düzgün epistemoloji perspektiv müəyyən edilsin.

Nəzəri irslə yanaşı, simpoziyumun işində praktiki məsələlər də mühüm yer tutur. Bunlara Səfiyyəddin əl-Urməvinin bəstələrinin deşifrə və ifa edilməsi problemləri, həmçinin Qərbi və Mərkəzi Asiya xalqlarının şifahi və professional musiqi irsini birləşdirən fundamental maqam məfhumu ətrafında məsələlər daxildir.

20 iyun 2025 — Cümə

10:00 / Azərbaycan Milli Konservatoriyası

Beynəlxalq muğam ifaçıları müsabiqəsi: II tur — Dinləmələr

11:00 / Azərbaycan Milli Konservatoriyası

Beynəlxalq musiqişünaslıq simpoziumu — Məruzələr

20:00 / Beynəlxalq Muğam Mərkəzi

Azərbaycan muğamının ustad ifaçılarının konserti

Aygün Bayramova (Azərbaycan)
Zabit Nəbizadə (Azərbaycan)
Nəzakət Teymurova (Azərbaycan)
Teyyub Aslanov (Azərbaycan)

Xarıbülbul muğam qrupu:

Əliağa Sədiyev
Xəyyam Məmmədov
Şirzad Fətəliyev
Hüsaməddin Əzizov

21 iyun 2025 — Şənbə

“Muğam 12” Musiqi Marafonu

2023-cü ildə “Muğam Aləmi” Festivalı daxilində Şirvanşahlar Sarayında eksperimental layihə keçirildi – arası kəsilmədən, 24-saatlıq ifadə 30 xanəndə və sazəndə muğam dəstgahlarını təqdim etdi. Yerli və xarici elektron musiqi prodüserlərinin əsərləri keçid kimi səsləndi, onların bəziləri canlı ifa olundu. Bu unikal formatın bu dəfə üç mədəniyyət məkanında, 4-saatlıq proqramlarla təqdim olunması təklif olunur. Hər hissəyə başqa musiqi mədəniyyətlərindən “şərhçilər” dəvət olunur – ud ifasında ərəb makamı, Koreya ənənəvi musiqi alətlərində yeni folk, jazz elektronika/ambient. Ümid edilir ki, bu yanaşma, muğam sənətinə qarşı marağın canlandırması və gənc nəslin cəlb edilməsinə səbəb olmalıdır.

12:00-16:00

Azərbaycan Dövlət Xalça Muzeyi

Maeqandanq (Cənubi Koreya)

Kim Jiyeon
Hvang Jaein
Yu Yejin

Vüqar Əliyev (Azərbaycan)

Səbinə Ərəbli (Azərbaycan)

Ələkbər Ələkbərov
Xəyyam Məmmədov
Abbas Səfərov

Təyyar Bayramov (Azərbaycan)

Babək Niftəliyev (Azərbaycan)

Arzu Əliyeva (Azərbaycan)

Aytən Məhərrəmov (Azərbaycan)

Rəşad İbrahimov
Vüsal Bayramov
Pərviz Mirzəyev

16:00-20:00

Azərbaycan Dövlət İncəsənət Muzeyi

Nehad El-Sayed (Misir/İsveçrə)

Ehtiram Hüseynov (Azərbaycan)

Abgül Mirzeliyev (Azərbaycan)

Nurlan Cəbizadə
Rauf İslamov
Cavidan Nəbiyev
Rafael Əsgərov

İlahə Nəbiyeva (Azərbaycan)

Elgiz Əliyev (Azərbaycan)

Səxavət Məmmədov
Elvin Novruzov
Mollaağa Əliyev

20:00-00:00
Şirvanşahlar Saray Kompleksi, Divanxana

Eivind Aarset & Jan Bang (Norveç)

Nisbət Sədrayeva (Azərbaycan)

Vəfa Vəzirova (Azərbaycan)

Orxan Hüseynli (Azərbaycan)

Elnur Salahov

Rüstəm Müslümov

Səyyar Teymurov

Gunay Imamverdiyeva (Azərbaycan)

Rəvan Qaçayev (Azərbaycan)

Məsim İslamov

Elvin Novruzov

22 iyun 2025 — Bazar

19:00 / Ağdam Muğam Mərkəzi

Müsabiqə laureatlarının yekun konserti

HEYDƏR ƏLİYEV
FONDU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
MƏDƏNİYYƏT NAZIRLIYI

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
ELM VƏ TƏHSİL NAZIRLIYI

AMK
AZƏRBAYCAN MİLLİ KONSERVATORİYASI

